

Lagutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 1 och 2 § i lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem och 4 § i lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 1 och 2 § i lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem och 4 § i lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden (RP 81/2018 rd): Ärendet har remitterats till lagutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- utvecklingschef Tuula Pääkkönen, justitieministeriet
- förvaltningsdirektör Jennimari Huovinen, Vanda tingsrätt
- registerchef Teemu Mikkola, Rättsregistercentralen.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Riksfogdeämbetet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att bestämmelsen om lagens tillämpningsområde i lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem ändras.

Paragrafen om tillämpningsområdet ändras så att det tydligare än tidigare framgår att lagen gäller det riksomfattande informationssystem inom justitieförvaltningen som förvaltas av Rättsregistercentralen. Lagen påverkar inte hur domstolarna behandlar de begäranden om uppgifter som de tar emot.

I propositionen föreslås det även en ändring av den paragraf i lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden, där det föreskrivs om domstolarnas skyldighet att underrätta och lämna information om avgöranden som utgör utsökningsgrund. Av bestämmelserna ska tydligare än tidigare framgå att anmälningsskyldigheten även gäller avgöranden om upphävande av utsökningsgrund.

Betänkande LaUB 8/2018 rd

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 oktober 2018 eller så snart som möjligt efter det.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Lagutskottet anser att propositionen behövs och fyller sitt syfte och tillstyrker lagförslagen men med följande anmärkningar och lagstiftningstekniska ändringsförslag.

Det finns behov av att förtydliga tillämpningsområdet för lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem (372/2010) på det sätt som föreslås. Det har inte varit klart vilka informationssystem lagen gäller och hur uppgifterna fördelas mellan domstolarna och Rättsregistercentralen.

Utstycket tillstyrker också förslaget att ordalydelsen i 4 § i anmälningsskyldighetslagen (lagförslag 2) ändras så att det uttryckligen föreskrivs att domstolen är skyldig att underrätta utsökningsmyndigheten även när beslut om säkringsåtgärder och andra utsökningsgrunder upphävs, för det har rätt oklarhet om detta. Enligt uppgift från justitieministeriet kan information om upphävningsbeslut redan nu registreras i datasystemen, men det är inte möjligt att utan systemändringar förmedla informationen med hjälp av en teknisk anslutning. Med tanke på de nuvarande systemens livscykel är det inte rationellt att göra behövliga ändringar i det gamla systemet utan först i det nya ärendehanteringssystemet för allmänna domstolar (AIPA), som torde bli helt klart 2021. Enligt de nuvarande planerna för AIPA ska det byggas in en teknisk anslutning med hjälp av vilken det går att sända uppgifter om avgöranden i summariska ärenden, men enligt justitieministeriet kan systemet dessutom vidareutvecklas så att den tekniska anslutningen kan användas för samtliga avgöranden som utgör eller upphäver en utsökningsgrund. Bestämmelser om den tidpunkt då domstolen blir skyldig att underrätta utsökningsmyndigheterna om dessa avgöranden med hjälp av en teknisk anslutning utfärdas genom förordning av justitieministeriet (4 § 4 mom. i lagförslag 2). Fram till dess att det skapas en teknisk anslutning i AIPA förmedlas uppgifter om upphävning av utsökningsgrunder i praktiken per e-post.

Mot bakgrunden av detta finner lagutskottet det viktigt att det inom AIPA-projektet finns beredskap att skapa möjligheter till teknisk anslutning för lämnande av sådana uppgifter om upphävande av utsökningsgrunder som avses i denna proposition och att det reserveras behövliga resurser för detta.

I propositionen med förslag till lag om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten och till vissa lagar som har samband med den (RP 31/2018 rd) finns ett förslag till ändring av 2 § i lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem. I sitt betänkande den 25 oktober 2018 föreslår förvaltningsutskottet att paragrafen godkänns enligt propositionen (FvUB 14/2018 rd). Riksdagen godkände den 13 november 2018 i enlighet med utskottets betänkande de lagförslag som ingick i propositionen. Det nu föreliggande förslaget rörande 2 § i den aktuella lagen måste därför samordnas med den nämnda ändringen. Samtidigt måste lagens ingress ses över.

Betänkande LaUB 8/2018 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Lakivaliokunnan päätösehdotus:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 i proposition RP 81/2018 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 81/2018 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Lagförslag

1.

Lag

om ändring av 1 och 2 § i lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem (372/2010) ~~och 2 § 3 mom.~~ samt
fogas till 1 § ett nytt 2 mom. som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

~~I denna lag föreskrivs om ett riksomfattande informationssystem som betjänar behandlingen och verkställigheten av rättskipningsärenden samt forsknings- och planeringsverksamheten inom justitieministeriets förvaltningsområde, om registrering av uppgifter i systemet, om utlämnande och annan behandling av registrerade uppgifter samt om domstolarnas, åklagarmyndigheternas och rättshjälpsbyråernas skyldighet att ansluta sig och överföra uppgifter till systemet.~~

Det finns särskilda bestämmelser om behandling och avgörande av sådana till en justitieförvaltningsmyndighet riktade eller överförda begäranden om uppgifter som gäller handlingar som har samband med ett ärende som är eller har varit anhängigt hos myndigheten i fråga eller som gäller rätten att få ta del av myndighetens diarium eller av något annat register över sådana ärenden hos myndigheten.

Betänkande LaUB 8/2018 rd

~~2 §~~

Förhållande till annan lagstiftning

~~Utöver vad som föreskrivs i denna lag finns det bestämmelser om utlämnande av uppgifter ur justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem och om de i systemet införda uppgifternas offentlighet i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) samt bestämmelser om behandlingen av personuppgifter i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan dataskyddsförordningen, i dataskyddslagen (-/-) och i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (-/-).~~

~~I fråga om straffregistret, skuldsaneringsregistret, konkurs- och företagssaneringsregistret, kungörelseregistret, näringsförbudsregistret och utsökningens informationssystem föreskrivs särskilt liksom också i fråga om registren i anslutning till verkställighet av bötesstraff samt i fråga om Brottpåföljdsmyndighetens behandling av personuppgifter i samband med verkställighet av straff.~~

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden (373/2010) 4 § som följer:

4 §

Domstolarnas skyldighet att underrätta och lämna information om avgöranden som gäller utsökningsgrund

Domstolarna är skyldiga att underrätta utsökningsmyndigheterna om domar, om beslut om säkringsåtgärder och andra utsökningsgrunder och om upphävande av sådana avgöranden, genom att registrera uppgifter om saken i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden.

Betänkande LaUB 8/2018 rd

den i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem så att uppgifterna via teknisk anslutning förmedlas till utsokningsmyndigheterna. På registreringen tillämpas lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem och vad som föreskrivs med stöd av den.

Trots vad som i lag föreskrivs om parter rätt att få av domstolen bestyrkta kopior av domstolsavgöranden, ges den som har väckt ett ärende en bestyrkt papperskopia av avgörandet endast på begäran, om uppgifter om avgörandet förmedlas i enlighet med 1 mom. Domstolen ska på lämpligt sätt tillkännage att det inte behöver fogas någon utsokningsgrund till en utsokningsansökan, om ansökan görs innan fem år förflutit från det att domstolen meddelade det avgörande som utgör utsokningsgrund.

Vad som föreskrivs ovan i denna paragraf påverkar inte skyldigheten att betala expeditonsavgift.

Bestämmelser om den tidpunkt då domstolen blir anmälningsskyldig enligt 1 mom. utfärdas genom förordning av justitieministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 16.11.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kari Tolvanen saml
vice ordförande Eva Biaudet sv
medlem Eeva-Johanna Eloranta sd
medlem Ari Jalonen blå
medlem Johanna Karimäki gröna
medlem Pia Kauma saml
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Juha Pylväs cent
medlem Mari-Leena Talvitie saml
medlem Ville Tavio saf
ersättare Eeva-Maria Maijala cent.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Tuokila.